

Рецензия

от проф. Иван Йовков Иванов – доктор на икономическите науки по научна специалност с шифър 05.02.18 Икономика и управление (по отрасли), Диплома № ВАК 34905/24. 01. 2011 г. и професор по професионално направление 3.8 Икономика, Диплома № ЛТУ-АД-2011 г. – 01/13. 12. 2011 г.

Относно: Съответствие на условията за заемане на академичната длъжност „професор“ от кандидатите по обявения от ЛТУ – София конкурс в ДВ бр. 58/26. 07. 2016 г.

Основание за рецензията: Изготвена в изпълнение решението на научното жури Протокол № 1/07. 10. 2016 г. назначено със Заповед № 591/26. 09. 2016 г. на Ректора на ЛТУ-София.

1. Обща оценка на условията за заемане на академичната длъжност „професор“

В конкурса заемане на академичната длъжност „професор“, обявен в ДВ бр. 58/26. 07. 2016 г. и в сайта на ЛТУ – София за нуждите на катедра „Икономика“ към факултета по „Стопанско управление“ като кандидат участва доцент д-р Николай Стоянов Стоенчев.

Кандидатът завършва висше образование във ВИНС „Димитър Благоев“ гр. Варна през 1982 г. с придобита квалификация „икономист“ по обработка на данни. През 1983 г. – 1997 г. последователно заема академичните длъжности асистент, старши асистент и главен асистент във ВИНС Варна и Лесотехнически университет – София по научната специалност „Статистика и демография“. От 1997 г. до момента заема академичната длъжност доцент по същата научна специалност в ЛТУ-София.

Дисертацията за придобиване на научна степен доктор по икономика на кандидата отговаря на научната област 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление „Администрация и управление“, Научна специалност „Статистика и демография“. Придобитата от него през 1991 г. образователна и научна степен „Доктор“ се доказва с Диплом № 21541 издадена от ВАК на 24 септември 1991 г. Това е основание да приема, че кандидатът отговаря на условието за

заемане на академичната длъжност „професор“ съгласно изискванията на чл. 53 (1) т. 1 от ППЗРАСРБ.

Трудовият му стаж като асистент, старши асистент и главен асистент е 14 г., а като доцент – 19 навършени години. Това съгласно разпоредбите на чл. 53 (1) т. 2 от ППЗРАСРБ превишава изискванията от минимален брой години за кандидатстване за академичната длъжност „професор“.

Кандидатът за „професор“ участва в обявения от ЛТУ – София конкурс със 7 монографични труда, от които двата са самостоятелен, а 5 са в съавторство. Това превишава изискванията на чл. 53 (1) т. 3 от ППЗРАСРБ.

В монографичните изследвания авторското участие на кандидата е около 500 страници, което се равнява на 31 авторски коли. В монографичните издания с номера от 1 до 7 от списъка на научната и публикационна дейност намирам защитени негови научни тези по значими за икономиката на отраслите и „териториалните“ единици проблеми, а именно: нарастващото значение на информационния подход и статистическите модели при управлението на икономически процеси в отраслови и териториални системи; измерване качеството на живот в областите на Р България чрез система от показатели, превърнати в параметри и индикатори чрез статистически методи и модели; оценка на фирмената конкурентоспособност чрез ползване на информационни масиви на силна и слаба статистическа скала; формиране на офертни цени при търговия на дървени материали от горскостопанските предприятия чрез максимално съобразяване с условията, породени от несъвършената конкуренция и асиметричността на информацията; създаване на програмно осигурен алгоритъм „Бизнес консултант“ за калкулиране на реални дървопроизводствени цени при наличие на диференцирани норми и разценки с постоянни и променливи разходи за добив на 1 m³ дървесина.

Представените от кандидата за професор научни трудове за участие в обявения от ЛТУ конкурс не повтарят тези, свързани с придобиването на академичната длъжност „доцент“.

Конкурсът за придобиване на академичната длъжност „професор“, за който кандидатства доц. д-р Николай Стоенчев е в напълно

съответствие с чл. чл. 55 и 56 от ППЗРАСРБ. Спазени са изискванията за осигурена заетост и минимален брой кредити за обучение по учебната програма „Икономическа статистика“.

Обобщение: Кандидатът за академична длъжност „професор“ Николай Стоенчев отговаря на всички задължителни условия от разпоредбите на чл. 53 от ППЗРАСРБ. Това ми дава основание да направя обща оценка на допълнителните показатели съгласно наукометричните изисквания и процедурните правила за заемане на академични длъжности в ЛТУ – София.

2. Общо описание и оценка на представените за участие в конкурса научни трудове

За участие в обявения от ЛТУ – София конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по научната специалност „Статистика и демография“ (Икономическа статистика), кандидатът доц. д-р Николай Стоенчев се представя с 56 труда. Те са разпределени, както следва:

Общ брой 56, в т.ч.:

1. Монографии – 7;
2. Статии – 21;
3. Доклади от научни конференции – 21;
4. Научно приложни разработки – 2;
5. Публикации в научнопопулярни издания – 1;
6. Учебници и учебни пособия – 4;

Тиражираните научни трудове са по тематичните направления от научната област 3 Социални стопански и правни науки. Учебниците и учебните пособия (4 на брой) са за нуждите на обучаващите се по Статистика. Това е показателно за една много системна и целенасочена научна дейност на кандидата. Същевременно намирам присъствието на статистическите методи, както в самостоятелните, така и в колективните разработки на кандидата.

Два от научните трудове са научно-методични (№ 1 и № 3). В тях показва умения да използва теоретичния потенциал на Статистиката и информационните технологии и да обосновава собствени алгоритми като средство за анализ и оценка на изследваните обекти.

Четири от публикациите са учебници и учебни пособия (№ 53-56). Те са за нуждите на студентите от ЛТУ, обучаващи се по специалностите Стопанско управление и Алтернативен туризъм.

В 13 публикации се обосновават методики и алгоритми за оценка на фирмената конкурентоспособност и систематизират резултати от тях на примера на предприятия за дърводобив и производство на мебели.

В 7 от научните публикации са систематизирани авторови тези за усъвършенстване на образователния процес в специалностите на ЛТУ и за управление пазара на образователни услуги.

В 6 от научните публикации се изследват различни аспекти от социално-икономическото развитие на териториалните единици като: качеството на живот на населението; равнището на специализация и диверсификация на икономиката и влиянието ѝ върху регионалните трудови пазари и начина на живот; фискалната политика на общините и държавата.

Обобщение: Кандидатът за професор показва умения както за самостоятелна изследователска дейност, така и за работа в екип. Показва способността да систематизира собствени и придобити от научния обмен знания под формата на монографии, учебници и учебни помагала, статии и научни доклади. Проявяват умения да разкрива проблеми, свързани с информационното осигуряване на отраслови и регионални системи и да генерира идеи за практическа дейност на фирмения мениджмънт. Умее да провежда експериментални изследвания за доказване практическата приложимост на статистическите методи и да конституира програмно-осигурени алгоритми за обработка на информация чрез използване на компютърните технологии.

3. Отражение на научните публикации на кандидата за „професор” в научната литература

Кандидатът за „професор“ се представя със 72 броя известни му цитирания на негови научни тези и идеи от други автори.

Учебниците по Статистика и Икономическа статистика, както и Ръководството по статистика, са посочени в библиографската справка на 5 докторанта и над 30 учени от различни висши училища на страната. Идеите му за приложение на статистическите методи при оценка на

фирмената конкурентоспособност намирам, посочени в библиографските справки на учени от БАН, УНСС, ЛТУ и ТУ – София. Намирам, че като цяло неговите научни идеи и препоръчани за ползване статистически методи са достойни на научните среди, занимаващи се с преподавателска дейност по Статистика, информационни технологии, оценка на инвестиции, ГИС.

4. Оценка на педагогическата подготовка и преподавателската дейност на кандидата за академичната длъжност „професор“

Кандидатът за академичната длъжност „професор“ доц. д-р Николай Стоенчев започва преподавателската си кариера във ВИНС-Варна през 1983 г. Кариерното му развитие последователно преминава през академичните длъжности старши асистент, главен асистент в същия университет. През 1995 г. започва преподавателска дейност като главен асистент в ЛТУ – София, а през 1997 г. като доцент по научната специалност „Статистика и демография“. Преподавателската и научната му дейност повече от 23 години е целенасочена в областта на Статистиката, Регионалната икономика и Публичната администрация. Авторитетен преподавател с професионален опит и компетенции в областта на икономическите анализи на отрасловите и регионалните системи с помощта на статистически и логически методи. Умее да прави обобщения и да прави научно обосновани изводи за състоянието и перспективите за развитие на изследваните обекти.

През целия период от преподавателската си дейност непрекъснато повишава своята квалификация. Завършва успешно специализирани курсове по основи на информационните технологии, системи за текстообработка, електронни таблици и презентации. Така придобива много добра компютърна подготовка (MS Office и Internet). Обучава се в курсовете за придобиване на „Комуникационни умения и работа в екип“, „Методика на академичното обучение“, „Работа и поддръжка на платформа за електронно обучение“ (Blackboard Learn) и др.

Обобщение: Кандидатът за „професор“ доц. д-р Николай Стоенчев е със значителен педагогически опит. Има потенциал за преподаване

освен учебната дисциплина „Икономическа статистика“, но и по Регионална икономика и Публична администрация.

5. Основни приноси на кандидата за академична длъжност „професор“

Научните приноси на кандидата за академичната длъжност „професор“ са в областта на статистическата обработка на информационните масиви в отрасловите и регионалните системи. Те могат да се обединят и групират по следния начин:

5.1. Научно-методологични

- Обоснована е система от показатели, параметри и индикатори и е разработен алгоритъм за преобразяването им в комплексен критерий за оценка на фирмената конкурентоспособност на предприятия от мебелната индустрия;

- Конституиран е и програмно осигурен алгоритъм „Бизнес-консултант“ за калкулиране реални нива на производствените цени в дърводобивните фирми при наличие на диференцирани норми и разценки за постоянни и променливи разходи при добива на 1 m³ дървесина;

- Формулирана и е защитена научната теза, че между икономическите и социалните процеси, протичащи в регионалните структури, съществува взаимовръзка, която може да се квантифицира с помощта на статистически методи до комплексен критерий за определяне достигнатото равнище на качеството на живот в отделните области на страната.

5.2. Научно-приложни

- Доказва се чрез анализ на областните стратегии за регионално развитие, че липсата на унифицирана система от индикатори за оценка на жизнения стандарт и качеството на живот е пречка за постигане на сравнимост между оценките на отделните области;

- Предложен е алгоритъм за обработване на унифицирана система от 53 показателя, групирани в раздели за икономическо и социално развитие на областите до комплексен критерий за оценка качеството на живот на тяхното население;

- Разкрита е корелационна зависимост между комплексния критерий за оценка качеството на живот и коефициента на специализация (локализация) на областите по икономически дейности;
- Обоснован е алгоритъм от статистически методи за получаването на комплексен критерий за избор на специализирана дърводобивна техника;
- Доказана е чрез експериментално изследване възможността за използване на интегралния коефициент за структурни различия (по Гатев) при определяне качеството на дървесината за производство на музикални инструменти;
- Доказва се, че равнището на развитие на общественото разделение на труда като икономическа дейност и професия в отделните области на страната може да се измери чрез интегрален коефициент на неравномерност (по Гатев). Обосновава се, че с изключение на 2 икономически дейности (Селско, горско и рибно стопанство и преработваща промишленост) останалите 15 са неравномерно разположени и не допринасят за хармоничното развитие на територията.

5.3. Приложни приноси в учебната и преподавателската дейност

- Разработени са учебници и учебни помагала по Статистика и Икономическа статистика за обучение на студенти, докторанти и специалисти, работещи в областта на икономиката, горското и селско стопанство, туризма, екологията и публичната администрация на областите и общините;
- Създаден е електронен обучителен модул за дистанционно обучение по Статистика с помощта на Blackboard Learn за нуждите на ЛТУ –София.

6. Оценка на личния принос на кандидата за академичната длъжност „професор”

Личният принос на кандидата за „професор“ Николай Стоенчев, отразен в неговата научно-публикационна дейност, ми позволява да обобщя:

- В самостоятелните научни трудове, с които той се представя по обявления от ЛТУ – София конкурс за доцент не установявам плагиатство, а лично дело на кандидата;

- Ползваните от него научни източници са коректно цитирани и може да се открие както тезата на ползвания автор, така и неговата позиция по изследвания проблем;

- В научните трудове, в които той участва като съавтор, намирам достатъчно доказателства за приноса му от протоколите за дялово разпределение. От тях може да се види не само участието му като количество страници, но и да се забележи стила на изложение на кандидата и надеждността на използваните статистически методи и модели.

7. Критични бележки

От предоставените ми по конкурса крайни резултати от научно-изследователската дейност на кандидата за „професор“ намирам пълно съответствие с условията за заемането на тази академична длъжност съгласно ЗРАСРБ, правилника за неговото прилагане и наукометричните изисквания на ЛТУ. По тази причина нямам съществени критични бележки, а по-скоро препоръки. Намирам в публикациите известно „дребнотемие“, което не е добър знак за кандидатстващите за академичната длъжност „професор“. Кандидатът има достатъчно престижни научни трудове за участието му в този конкурс, поради което списъкът от публикации нямаше да загуби, ако в него не бяха посочени трудовете от характера на тези с номера № 9, 11, 21, 23, 31. Лесотехническият университет в лицето на доц. д-р Николай Стоенчев разполага с един добър специалист по проблемите на регионалното развитие. Наред с някои аспекти на регионалното развитие, които той изследва в монографията си под № 1, от изследване се нуждае териториалната организация на селското, горското стопанство, горската индустрия, туризма, ветеринарното дело, демографията. Тази научна проблематика неоснователно е подценена през последния четвърт век и заслужава да бъде поставена отново пред дневния ред на обществото.

8. Лични впечатления

Познавам доц. д-р Николай Стоенчев от встъпването му в длъжност гл. ас. в ЛТУ – София през 1995 г. Като преподавател по Статистика той се приспособи много добре на образователната и научно-изследователската визия на университета. Отговорен и възискателен към себе си, своите колеги, студенти и докторанти. Етичен и консенсусен, екипен изследовател и преподавател непрекъснато търсещ форми за самоусъвършенстване. Доказал се научен ръководител на повече от 50 дипломанти и един докторант с изключително добро познаване теорията на статистиката, нейните методи и модели.

Заклучение: Оценявам в съвкупност, че доц. д-р Николай Стоянов Стоенчев отговаря напълно на разпоредбите на чл. 53 и 57 от ППЗРАСРБ. Преценявам, че научната продукция превишава наукометричните критерии, утвърдени от АС на ЛТУ. Предлагам доц. д-р Николай Стоенчев да бъде оценен с положителна оценка „Да” от членовете на научното жури, а с това и за избор на академичната длъжност „Професор“ от Факултетния съвет на ФСУ към ЛТУ по научна област Социални, стопански и правни науки, Професионално направление „Администрация и управление“, Специалност „Статистика и демография“ (Икономическа статистика).

24.10.2016г.

Рецензент: _____

/проф. д-р ик. н. Ив. Йовков/